

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7CoCsp/17/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8321200157
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8321200157.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Martina Filakovského a JUDr. Anny Kovalovej v právnej veci žalobcov: 1. A. B., nar. XX.XX.XXXX, bývajúceho v C. D. XX a 2. E. B., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcej v C. D. XX, právne zastúpených JUDr. Martinou Fabiánovou, advokátkou, so sídlom v Hencovciach, na ul. Hencovskej č. 2043, proti žalovanému CEE COLLECT FUND 1 LTD, Agiou Nikolaou 67-69, 1st floor, Flat/Office 103, Egkomi, 2408, Nikózia, Cyprus, právne zastúpenému Advokátska kancelária Gallo, s.r.o., so sídlom v Martine, na ul. Jilemnického č. 4012/30, IČO: 36 715 352, o primerané finančné zadostučinenie, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Humenné zo dňa 17.01.2022 č.k. 6Csp 8/2021-59, takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok s výnimkou výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti.

Žalobcom sa nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania a žalovaný nemá právo na ich náhradu.

odôvodnenie:

Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť uhradiť primerané finančné zadostučinenie žalobcovi v 1. rade vo výške 150 eur a žalobkyni v 2. rade vo výške 150 eur. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Žalobcom priznal právo na náhradu trov konania v celom rozsahu.

Podľa ust. § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa, má spotrebiteľ právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa zodpovedá, avšak iba za predpokladu, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práva na ochranu spotrebiteľa. Uvedené právo nie je možné zamieňať s právom na vydanie bezdôvodného obohatenia. Predpokladom pre priznanie nároku je skutočnosť, že v konaní spotrebiteľ uplatnil nárok, ktorý vznikol porušením práv spotrebiteľa, teda práv nie len podľa zákona č. 250/2007 Z.z., ale aj práv podľa 5. hlavy prvej časti Občianskeho zákonníka, Zákona o spotrebiteľských úveroch. Uplatnením práva nemožno rozumieť iba podanie žaloby spotrebiteľom, ale takýmto konaním je aj účinná obrana spotrebiteľa v konaní začatom na podnet dodávateľa.

Účelom poskytnutia zadostučinenia je odčinenie ujmy a útrap, keď sú voči spotrebiteľovi uplatňované nezákonné nároky alebo je vystavený bezprostrednej hrozbe nezákonných nárokov, je bezdôvodne sankcionovaný, znevýhodňovaný, diskriminovaný.

Predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadostučinenie je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom. Zákon nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola

privodená nejaká ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde a toto je spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu.

Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, pretože stačí, ak tá ujma tu je. Bez právneho významu je, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy.

Najvyšší súd Slovenskej republiky poznamenal, že pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti treba rozumieť úspešné uplatnenie konkrétneho nároku z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nároku na náhradu škody, na vydanie bezdôvodného obohatenia alebo aj na určenie neprijateľnosti konkrétne vymedzenej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (uznesenie NS SR zo dňa 14.09.2016 sp. zn. 6Cdo/389/2015).

V súvislosti s výkladom samotného pojmu „úspešné uplatnenie práva“ zo strany spotrebiteľa, sa poukázalo aj na interpretačné pravidlo citované v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Obdo 45/2012 zo dňa 24.06.2013, podľa ktorého pri nejednoznačnom výklade akejkoľvek problematiky týkajúcej sa ochrany spotrebiteľa, je potrebné uprednostniť vždy ten výklad, ktorý sleduje záujem spotrebiteľa.

Vychádzajúc z uvedeného porušenia práv žalobcov ako spotrebiteľov zo strany žalovaného, intenzity zásahu do práv spotrebiteľa, výšky nedôvodne požadovanej sumy žalovaným, dĺžky trvania závadného stavu a konania a objektívnej spôsobilosti tohto konania vyvolať negatívne dôsledky v súkromnom a spoločenskom živote žalobcov, základ nároku na finančné zadosťučinenie sa považoval za plne dôvodný.

Žalobcovia ako spotrebiteľia v konaní vedenom pred Okresným súdom Humenné pod sp. zn. 18C/180/2014 úspešne uplatnili porušenie svojich práv, keď preukázali, že žalobca vôbec nebol aktívne legitimovaným na podanie žaloby, lebo jeho právny predchodca nespĺnil podmienky ustanovenia § 92 ods. 8 Zákona o bankách. Vo veci nebolo možné stotožniť sa s tvrdením žalovaného o tom, že ak na pojednávaní dňa 11.10.2017 nebola pripustená zmena žaloby, už nebolo o čom konať. Z rozsudku Krajského súdu v Prešove jednoznačne vyplýva, že mimo rozhodnutia o pripustení zmeny žalobného petitu, by súd mal skúmať aj to, či vo vzťahu k dvom splátkam vo výške 131,12 eur je zaviazaná aj žalobkyňa v 2. rade, ktorá vo veci 18C 180/2014 Okresného súdu Humenné vystupovala v postavení žalovanej v 2. rade. Predmet sporu teda aj po nepripustení zmeny žalobného petitu existoval a žaloba v prevyšujúcej časti bola zamietnutá. Až týmto rozsudkom žalobcovia úspešne uplatnili svoje právo, lebo bolo konštatované, že žalovaný nemá aktívnu vecnú legitimáciu na podaní žaloby a teda od samého začiatku žalovaní nemali byť zaviazaní ani na zaplatenie sumy 1.180,08 eur s príslušným úrokom z omeškania. Je bezvýznamné, že vo vzťahu k tej časti konania, kde žalobcovia v postavení žalovaných boli zaviazaní na zaplatenie sumy 1.180 eur sa rozsudok stal právoplatným už 02.09.2016. Žalobcovia sa až právoplatnosťou rozsudku dňa 18.01.2018 dozvedeli, že žalovaný nemal v konaní 18C/180/2014 vôbec aktívnu vecnú legitimáciu a teda, že boli porušené ich práva spotrebiteľov, ktorých sa v tomto konaní úspešne aj domohli.

Za základ nároku sa považoval rozsudok zo dňa 16.11.2017 č.k. 18C/180/2014-112, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 18.01.2018. Trojročná premlčacia lehota na uplatnenie nároku na primerané finančné zadosťučinenie uplynula dňom 18.01.2021 a v tento deň bola žaloba podaná na súd, to znamená, že hmotnoprávna lehota zachovaná bola. Z tohto dôvodu sa vznesená námietka premlčania považovala za nedôvodnú.

Výška primeraného finančného zadosťučinenia nie je predmetom žiadnej právnej úpravy, preto ustálenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia je na úvahe súdu a súd v rámci voľnej úvahy vyhodnocuje primeranosť s ohľadom na konkrétne okolnosti veci.

Súd sa nestotožnil s výškou uplatneného nároku, ktorý žalobcovia vyčíslili sumou 988,46 eur a odôvodnili tak, že ide o sumu, ktorá by neoprávnene zostala veriteľovi, ak by sa porušenia svojich práv nedomohli v súdnom konaní.

Pri určovaní výšky primeraného finančného zadosťučinenia sa zohľadňujú rôzne kritéria, a to intenzita, časové trvanie závadového konania, satisfakčná a sankčná funkcia, ako aj okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu práva tak na strane toho, do chránených práv koho bolo zasiahnuté, ale aj na strane toho, kto do týchto práv zasiahol.

Zohľadňujúc vyššie uvedené kritéria súd prvej inštancie nevyhovel žalobe v celom rozsahu, lebo uplatnenie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške sumy, ktorá by veriteľovi zostala, ak by neprebiehala súdne konanie, považoval za neopodstatnené. Primerané finančné zadosťučinenie neslúži ako náhrada prípadného bezdôvodného obohatenia a nemôže byť ani vypočítané ako rozdiel v uplatnenej pohľadávke a v pohľadávke priznanej súdom. V danom prípade za základ nároku sa nepovažoval rozsudok súdu prvej inštancie z 31.03.2015, kde žalovaní boli zaviazaní uhradiť žalobcovi spoločne a nerozdielne sumu 1.180,08 eur namiesto žiadaných 2.168,54 eur. Dôvodom priznania primeraného finančného zadosťučinenia bola skutočnosť, že druhým v poradí rozsudkom súdu prvej inštancie zo 16.11.2017, súd v prevyšujúcej časti žalobu zamietol z dôvodu, že žalobca nemal aktívnu vecnú legitimáciu v spore. Žalobcovia na túto skutočnosť upozornili až po zrušení prvoinštančného rozsudku rozsudkom krajského súdu a to na pojednávaní dňa 11.10.2017. Až právoplatnosťou rozsudku zo 16.11.2017, dňa 18.01.2018 sa žalobcovia dozvedeli, že súd právoplatne žalobu v prevyšujúcej časti zamietol pre nedostatok vecnej aktívnej legitimácie žalobcu, lebo jeho právny predchodca nedodržel postup podľa ustanovenia § 92 ods. 8 Zákona o bankách. Vzhľadom na to, že zákonom predpísanú povinnosť postupovať podľa tohto ustanovenia neporušil žalovaný, ale jeho právny predchodca, súd považoval priznané finančné zadosťučinenie u každého zo žalobcov vo výške 150 eur za primerané. Aj keď samotný žalovaný neporušil ustanovenia Zákona o bankách pred postúpením pohľadávky, ako nový veriteľ uplatňujúci pohľadávku si mal preveriť, či postup pred postúpením samotnej pohľadávky zo strany banky bol dodržaný. Teda žalobcovia sa ako spotrebiteľia voči žalovanému, ktorý uplatňoval pohľadávku, domohli svojich práv v tom, že preukázali, že na takýto postup nie je oprávnený pre nedostatok aktívnej vecnej legitimácie. Preto žalobcom bolo priznané primerané finančné zadosťučinenie vo výške po 150 eur v každého z nich a v prevyšujúcej časti došlo k zamietnutiu žaloby.

Výrok o trovách bol odôvodnený ustanovením § 255 C.s.p. V prejednávanej veci výška plnenia závisela od úvahy súdu. Úspech sa skúma čo do právneho základu a nie čo do výšky priznaného nároku. Žalobcovia boli plne procesne úspešní čo do základu.

Proti tomuto rozsudku, s výnimkou výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Navrhol rozsudok zmeniť tak, aby žaloba žalobcov bola v celom rozsahu zamietnutá. Ako dôvod uviedol, že súd nesprávne právne posúdil vec a nesprávne vyhodnotil dôkazy založené v spise. Žalovaný namietal na svoju obranu premlčanie, nakoľko v predchádzajúcom konaní, kde strany sporu mali opačné postavenie, došlo k čiastočnému vyhoveniu žaloby v rozsahu 1.180,08 eur a vo zvyšku bola žaloba zamietnutá. Krajský súd v Prešove rozsudkom zo dňa 30.06.2016 č.k. 5Co 199/2015-62 rozsudok prvej inštancie potvrdil a tento sa stal právoplatným dňom 02.09.2016. Od 02.09.2016 začala plynúť žalobcom trojročná premlčacia lehota na uplatnenie nároku a uplynula dňa 02.09.2019. Keďže žaloba o primerané zadosťučinenie bola podaná neskôr, došlo k premlčaniu žalobcami uplatneného nároku. Nesprávny je právny názor vyjadrený v rozsudku, že až dorúčením druhého rozsudku prvoinštančného súdu žalobcom dňa 02.01.2018, ktorý sa stal voči ním právoplatný dňa 18.01.2018, začala plynúť trojročná premlčacia lehota. Premlčacia lehota začne plynúť od okamihu, keď bolo možné nárok uplatniť po prvý raz.

Odvolačný súd v zmysle zásad ust. § 379, § 380 a § 381 C.s.p. preskúmal rozsudok v jeho napadnutej časti spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalovaného nie je opodstatnené.

Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

Pokiaľ ide o námietku žalovaného, podľa ktorej premlčacia doba v prejednanom prípade začala plynúť od 02.09.2016 a uplynula dňa 02.09.2019, s touto nie je možné sa stotožniť. Rozsudkom Okresného súdu Humenné zo dňa 31.03.2015 č.k. 18C 180/2014-35 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 30.06.2016 č.k. 5Co 199/2015-62, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 02.09.2016, nebolo rozhodnuté o celom uplatnenom nároku. Až rozsudkom Okresného súdu Humenné zo dňa 16.11.2017 č.k. 18C 180/2014-112 bolo rozhodnuté o celom uplatnenom nároku, keď žaloba žalovaného vystupujúceho vo veci 18C 180/2014 v postavení žalobcu bola v prevyšujúcej časti zamietnutá. Stalo sa to z dôvodu, že žalovaný nemal postavenie aktívne vecne legitimovaného subjektu na podanie žaloby. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 18.01.2018. Až v tomto rozsudku sa skonštatovalo, že na žalovaného nebola platne postúpená pohľadávka zo spotrebiteľskej zmluvy uplatňovaná v konaní vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 18C 180/2014 a teda až z tohto rozsudku sa žalobcovia dozvedeli o porušení ich spotrebiteľských práv vo forme uplatňovania pohľadávky v súdnom konaní žalovaným ako subjektom, ktorý na to vôbec nemal oprávnenie.

Keďže súd prvej inštancie správne postupoval ak všeobecnú trojročnú premlčaciu dobu upravenú v ust. § 101 Občianskeho zákonníka na uplatnenie práva na primerané finančné zadostučinenie počítal až odo dňa 18.01.2018, kedy nadobudol právoplatnosť rozsudok Okresného súdu Humenné zo dňa 16.11.2017 č.k. 18C 180/2014-112, je zrejmé, že k uplynutiu tejto premlčacej doby dôjsť nemohlo, nakoľko žalobcovia žalobu o priznanie primeraného finančného zadostučinenia podali v rámci tejto trojročnej premlčacej doby dňa 18.01.2021.

Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd postupom vyplývajúcim z ust. § 387 C.s.p. rozsudok, s výnimkou nenapadnutého výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti, ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol v súlade s ust. § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s ust. § 255 ods. 1 C.s.p. Dôvodom takéhoto rozhodnutia bola skutočnosť, že v odvolacom konaní úspešným žalobcom žiadne trovy nevznikli.

Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolaateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).